

*Neurochirurgická klinika
Univerzita J.E.Purkyně,
Masarykova nemocnice
Ústí nad Labem*

V Ústí nad Labem 19.2.2019

**Děkanát Lékařské fakulty v Hradci Králové UK, správní oddělení
Šimkova 870
500 01 Hradec Králové**

**Věc: Oponentský posudek habilitační práce MUDr. Tomáše Česáka, Ph.D. na téma:
Chirurgická léčba nádorových onemocnění hypofýzy**

Habilitační práce je zpracována na 96 stranách textu, literatura obsahuje 214 odkazů. Text práce je rozdělen do 10 kapitol – úvod, cíle práce, anatomie selární oblasti, fyziologické aspekty hypothalamo-hypofyzárního systému, klinická a grafická vyšetření, patologické léze selární krajiny, přehled operačních přístupů, radioterapie a radiochirurgie pituitárních nádorů, role proliferačních markerů v predikci biologického chování. Velmi hodnotná je desátá kapitola Výsledky vlastního souboru operací afunkčních adenomů-retrospektivní analýza endoskopických a mikrochirurgických resekcí. Autoři hodnotí soubor 50 pacientů v letech 2013-2017 se sledováním 1 měsíc a jeden rok po operaci. Radikalita výkonů byla v obou skupinách stejná, vliv operační techniky na endokrinologický a oftalmologický deficit nebyl statisticky prokázán. Žádná z metod nebyla zatížena vyšším počtem komplikací. Statisticky významný rozdíl byl shledán pouze v kratším operačním čase (50 min) a menší krevní ztrátou ve prospěch mikrochirurgické resekce. Tyto výsledky velmi realisticky hodnotí současný stav mezi oběma operačními přístupy a měly by být co nejdříve publikovány.

Téma práce je velmi aktuální, dynamický rozvoj mikrochirurgických i endoskopických technik vyžaduje neustálé sledování a srovnávání v parametrech příkladně popsanych v předložené práci. Autor práce patří k nejzkušenějším operatérům v České republice, jeho závěry jsou statisticky podložené a pohled na endoskopické metody je vyzrálý a realistický. Mnoho jiných autorů srovnává endoskopické metody s původním a zastaralým Cushingovým sublabiálním přístupem, což je nutno hodnotit jako hrubou neznalost a srovnání tudíž neodpovídá skutečnosti (v současnosti se provádí miniinvazivní přímý transnazální přístup).

Hlavní vědecký přínos vidím v širokém a přehledném pojetí daného tématu a vlastní soubor by zasloužil publikačního vydání. K tématu habilitační práce autor publikoval 3 články s prvním autorstvím v časopise s IF a jednu kapitolu v monografii.

Úroveň zpracování habilitační práce odpovídá současným požadavkům. Členění habilitační práce a jazyková úroveň jsou na vysoké úrovni. Bohatá čeština je čtivá, srozumitelná,

přehledná a přináší jak literární zkušenosti, tak vlastní názory, výsledky a pozorování (bajonetová zrcátka).

V seznamu všech publikací autor splňuje oborově specifické požadavky (klinické-chirurgické) na habilitační řízení na UK: 26 publikací s IF, první autorství u pěti článků s IF (požadavek UK: 20 publikací, 6 s IF, 3 první autorství s IF)

Závěr: Habilitační práce odpovídá svým rozsahem a obsahem Řádu habilitačního řízení na Lékařské fakultě v Hradci Králové nárokům kladeným na habilitační práci a doporučuji její přijetí jako podklad pro habilitační řízení a na jejím základě doporučuji jmenování uchazeče docentem v oboru Chirurgie

Připomínky a dotazy:

- V závěru autor uvádí, že v endoskopické technice spatřuje perspektivní potenciál u nepituitárních lézí. U kterých lézí konkrétně a proč?
- Bylo by vhodné blíže popsat a definovat mikrochirurgickou metodu používanou ve vlastním souboru
- Pro publikaci vlastního a velmi hodnotného souboru pacientů by bylo přínosem prodloužit dobu sledování na více než 1 rok. Kolik pacientů ve sledovaném souboru u 22 reziduí bylo reoperováno a kolik podstoupilo léčbu gama nožem?
- Provádí pracoviště autora ve spolupráci s endokrinology hodnocení funkce hypofýzy po operaci insulinovým nebo synactenovým testem? V jakém odstupu od operace?
- Pacienti s rizikovými faktory rychlejšího růstu jsou po operaci sledováni v kratších časových intervalech než doporučuje běžný algoritmus. V jakých intervalech?

prof. MUDr. Martin Sameš, CSc.
Neurochirurgická klinika
Univerzita J.E.Purkyně
Masarykova nemocnice
Ústí nad Labem